

I

Mládí

Z plachetního člunu připlouvajícího ze Sorrenta jsem vyskočil na nevelkou pláž. Kluci si tam v hloučcích hráli mezi převrácenými loďkami nebo koupali svoje zářící bronzová těla v příboji, zatímco před kůlnami seděli staří rybáři ve frygických čapkách a spravovali sítě. Naproti přístavišti postával asi půltucet oslů, kteří měli na hřbetě sedlo a v uzdě zapletené kytičky, a okolo nich štěbetalo a propěvovalo si stejně početné hejno dívek s černými copy propletenými stříbrnou stužkou a s červeným šátkem přes ramena. Oslík, kterému byl svěřen úkol odvézt mě do městečka Capri, se jmenoval Rosina a dívka, jež ho vodila, dali jméno Gioia. V černých zářivých očích jí jiskřilo bujné mládí, rty měla stejně červené jako šňůrku korálů na šíji a při veselém smíchu se jí silné bílé zuby leskly jako řádka perel. Řekla, že je jí patnáct, a já na to, že jsem nikdy nebyl mladší. Zato Rosina je prý stará, *è antica*, pravila Gioia. A tak jsem ze sedla sklouzl a beze spěchu stoupal k městečku. Předě mnou bosky tančila Gioia, na hlavě květinový věnec jako mladá bakchantka, a za mnou se loudala stará Rosina na pěkných černých kopýtkách, se sklopenou hlavou a povislýma ušima, pohroužená do myšlenek. Já jsem na úvahy neměl čas – hlava mi třestila nadšením, srdce překypovalo radostí ze života, svět byl krásný a mně bylo osmnáct. Cesta se vinula mezi keři janovce a myrty v plném květu a ze sladce vonící trávy zdvihaly tu a tam půvabné hlavičky

kvítky, jaké jsem v zemi Carla Linného nikdy neviděl, a pokoukaly po nás.

„Jak se jmenuje tato květina?“ otázal jsem se Gioii. Vzala mi kytičku z ruky, láskyplně na ni pohlédla a řekla: „*Fiore!*“

„A jak se jmenuje tahle?“ Zadívala se na ni s toutéž něžnou pozorností a pronesla: „*Fiore!*“

„A jak říkáte této?“

„*Fiore! Bello! Bello!*“

Natrhala kytičku voňavé myrty, ale nedala mi ji. Prý je určena pro svatého Konstantina, patrona Capri, který je celičkový z pravého stříbra a už udělal mnoho, mnoho zázraků, tenhle svatý Konstantin, *bello! bello!*

V majestátním procesí se k nám zvolna blížila dlouhá řada dívek s balvany tufu na hlavě, podobných erechteionským karjatidám. Jedna z nich mě obdařila přátelským úsměvem a do ruky mi vložila pomeranč. Byla to Gioina sestra a mě napadlo, že je dokonce ještě krásnější. Ano, doma je jich osm sourozenců a další dva jsou v ráji. Otec byl v „Barbarii“ a sbíral tam korály, no jen se podívejte na ten nádherný korálový náhrdelník, který jí právě poslal, „*che belle collana! Bella! Bella!*“

„A ty jsi taky *bella*, Gioio, *bella, bella!*“

„Ano,“ opáčila.

Klopýtł jsem o rozbitý mramorový sloup. „*Roba di Timberio!* Patřil Tiberiovi,“ vysvětlila mi Gioia. „*Timberio cattivo, Timberio mal'occhio, Timberio camorrista!*“* a odplivla si na mramor.

* Starý císař Tiberius, který na ostrově Capri strávil posledních jedenáct let života a o kterém ostrované dosud velmi často mluví, je vždycky označován jako Timberio. (Pozn. aut.) Gioia zde tvrdí, že byl zlý, dokázal člověka uřknout, inu, hotový zločinec. (Pozn. překl.)

„Ano,“ přitakal jsem, poněvadž tehdy jsem měl čerstvě v paměti Tacita a Suetonia, „*Tiberio cattivo!* Ano, byl zlý.“

Dostali jsme se na silnici a došli na piazzu, kde stála u zábradlí dvojice námořníků hledících na přístav. Před hostincem dona Antonia sedělo několik ospalých obyvatel Capri a na schodišti kostela asi půltucet kněží, kteří divoce gestikulovali v živém rozhovoru, v němž opakovaně zaznívalo slovo peníze: „*Moneta! Moneta! Molta moneta! Nienta moneta!*“ Gioia běžela políbit ruku donu Giacintovi, což byl její zpovědník a *un vero santo*, ačkoli na to nevypadal. Ke zpovědi chodila dvakrát do měsíce, jak často se chodím zpovídat já?

Vůbec!

Cattivo! Cattivo!

Požaluje donu Giacintovi, že jsem ji pod citroníky políbil na líc? Určitě ne.

Prošli jsme městečkem a zastavili se u Punty Tragary.

„Chci vylézt na vrchol téhle skály,“ ukázal jsem na nejsráznější ze tří štítů Faraglioni, které se nám jako ametysty blyštěly u nohou. Ale Gioia si byla jistá, že to nedokážu. Rybáře, který se tam pokusil vyšplhat pro racčí vejce, srazil do moře zlý duch, který tam žije v podobě ještěrky tak modré jako Modrá jeskyně a střeží zlatý poklad, jež tam ukryl sám Timberio.

Nad přívětivým městečkem se na pozadí západní oblohy tyčí ponurý obrys Monte Solara, lemovaný příkrými průrvami a nepřístupnými útesy.

„Chci tam vylézt hned teď,“ řekl jsem.

Gioie se však tenhle nápad nezamlouval ani za mák. Po úbočí hory vede strmá stezka, sedm set sedmdesát sedm stupňů, jež vytesal do skály samotný Timberio, a v půli cesty žije v tmavé jeskyni divoký vlkodlak, který už sežral několik dobrých *christiani*.

Na vrcholu schodiště leží Anacapri, ale tam žijí pouze *gente di montagna*, všechno to jsou moc špatní lidé, žádní cizinci, *forestieri*, tam nikdy nechodí a ani ona sama tam jaktěživa nebyla. Mnohem lepší je vylézt k Timberiově vile nebo k *Arco Naturale* nebo k jeskyni Matromania!

„Ne, nemám čas, musím hned teď tam nahoru.“

A zpátky na piazzu, právě ve chvíli, kdy rezavé zvony na staré campanile odzváněly poledne, aby všem sdělily, že makarony jsou hotové. Nechtěl bych alespoň předtím poobědvat pod mohutnou palmou v hotelu Pagano? *Tre piatti, vino a volontà, prezzo una lira*. Jídlo třikrát denně, víno, co vypiju, jen za liru. Ba ne, nemám čas, musím hned teď tam nahoru. „*Addio, Gioia bella, bella! Addio Rosina!*“ „*Addio, addio e presto ritorno!*“ Proč bych se měl vracet rychle, *presto ritorno*?

„*È un pazzo inglese*, potrhlý Angličan,“ zněla poslední slova, která jsem uslyšel z Gioiinych rudých rtů, zatímco jsem, hnán osudem, pádil po fénických schodech k Anacapri. Asi v polovině jsem předhonil stařenu s velikým košem pomerančů na hlavě. „*Buon giorno, signorina!*“ Sundala koš a podala mi pomeranč. Nahoře na pomerančích ležel raneček novin a dopisů, zavázaných v červeném šátku. Byla to stará Maria *Porta-Lettere*, která dvakrát týdně nosívala do Anacapri poštu. Později se stala mou celoživotní přítelkyní a já jsem ji viděl umírat ve věku devadesáti pěti let. Šmátrala mezi dopisy, až vytáhla nejobjemnější obálku a prosila mě, ať jí řeknu, jestli to není pro Nanninu *la Crapara*, Chovatelku koz, která dychtivě očekává *la lettera* od manžela z Ameriky. Ba ne, není. A co tenhle? Kdepak, ten je pro *signoru* jménem Desdemona Vacca.

„*Signora Desdemona Vacca*,“ opakovala nevěřičně stará Maria. „Snad myslíte *la moglie dello Scarteluzzo*, Hrbáčovu ženu,“

pronesla zamýšleně. Adresátem dalšího dopisu byl *signor* Ulisse Desiderio. „Hádám, že mají na mysli *Capolimona*,“ prohodila stará Maria, „to je ten, co má hlavu jako citron. Nachlup stejný dopis dostal před měsícem.“ Další psaní měla dostat do rukou *gentilissima signorina* Rosina Mazzarella. Zdálo se, že tuto dámu bylo dost obtížné vypátrat. Nebyla to *Cacciavallara*, Sýrařka? Nebo *la Zopparella*, Chromá? Anebo *la Capatosta*, Umíněná? Nebo *la Femmina antica*, Stará bába? A co třeba Rosinella zvaná *Pane asciutto*, Okoralý chleba? Anebo snad *la Fesseria**? navrhla jiná žena, která nás právě předešla s ohromným košem ryb na hlavě. Jo, to by mohla být *la Fesseria*, pokud ne ovšem *la moglie di pane a cipolla*, ta, co prodává chleba a cibuli. Copak tady není žádný dopis pro Peppinellu *'n'coppo u camposanto*, co bydlí za hřbitovem, pro Mariucellu *Caparossu*, Mrkvičku, ani pro Giovanninu *Ammazzacane*, Pohodnou, které všechny očekávaly *la lettera* z Ameriky? Kdepak, bohužel ne. Dvoje noviny jsou pro *il reverendo parroco* dona Antonia di Guiseppe a *il canonico* dona Natala di Tommaso, což ona dobře ví, protože ti dva jsou jediní, kdo si ve vsi noviny předplácejí. *Parroco*, pan farář, je tuze učený člověk a vždycky jí pomůže zjistit, pro koho ty dopisy jsou, ale zrovínka dnes je v Sorrentu na návštěvě u arcibiskupa a ona mě právě proto žádá, abych jí ty obálky přečetl. Stará Maria neví, jak je stará, ale ví, že poštu roznáší od svých patnácti let, kdy se té práce musela vzdát její matka. Číst samosebou neumí. Když jsem jí sdělil, že jsem se právě dnes ráno připravil na poštovní lodi ze Sorrenta a od té doby jsem nic nejedl, dala mi další pomeranč. Snědl jsem ho i s kůrou a ta druhá žena mi okamžitě nabídla ze svého koše jakýsi *frutta di mare*, po kterém jsem dostal hrozitánskou žízeň. Mají v Anacapri nějaký hostinec? I kdeže,

* Velmi neslušná přezdívka, nevhodná pro citlivé uši. (Pozn. aut.)

ale kostelnice Annarella, *la moglie del sagrestano*, by mi mohla nabídnout vynikající ovčí sýr a sklenici výtečného vína z vinice svého strýce kněze dona Dionisia, *un vino meraviglioso*. Kromě toho je tam *La Bella Margherita*, tu jistě znám podle jména, a její tetička se provdala za „*un lord inglese*“. Ne, Krásnou Margheritu neznám, ale rozhodně se velice těším, až ji poznám.

Konečně jsme se vydrápali na sedmístý sedmdesátý sedmý schod a prošli klenutou branou, u níž jsou dosud ve skále ukotveny obrovské železné panty někdejšího padacího mostu. Byli jsme v Anacapri. U nohou nám ležel celý Neapolský záliv obklopený Ischií, Procidou a borovicemi porostlým Posillipem, třpytící se bílý obrys Neapole, Vesuv, z něhož stoupal oblak růžového kouře, sorrentská rovina ukrytá pod horou Sant'Angelo a v dálce Apeniny dosud pokryté sněhem. Těsně nad našimi hlavami stála pobořená kaplička, přilepená ke skále jako orlí hnízdo. Její klenutá střecha se propadla, avšak drolicí se stěny ještě držely, podpírány velikými kusy zdiva, poskládanými do nepovědomého symetrického vzoru.

„*Roba di Timberio*,“ vysvětlovala stará Maria.

„Jak se ta kaplička jmenuje?“ vyptával jsem se dychtivě.

„San Michele.“

„San Michele, San Michele!“ zaznělo mi ozvěnou v srdci. Na vinici pod kaplí stál stařec a kopal v hlíně hluboké brázdy pro nové vinné hlavy. „*Buon giorno*, mastro Vincenzo!“ Vinice patřila jemu a stejně tak i domek v sousedství. Postavil si ho vlastníma rukama, většinou z kamení a cihel z *roba di Timberio*, jež byly rozesety po celé zahradě. Maria *Porta-Lettere* mu o mně vyklopila všechno, co věděla, a mastro Vincenzo mě pozval, ať si u něj na zahradě sednu a dám si sklenici vína. Podíval jsem se na malý domek a na kapli. Srdce se mi rozbušilo tak divoce, že jsem ze sebe sotva dokázal vyrazit slovo.

„Musím tam hned vylézt,“ řekl jsem listonošce Marii. Jenomže stará Maria opáčila, že bych měl nejdřív zaskočit k ní něco pojíst, jinak nenajdu vůbec nic, a poněvadž mě sužoval hlad a žízeň, neochotně jsem se uvolil zařídít podle její rady. Zamával jsem na mastra Vincenza a slíbil mu, že se brzo vrátím. S Marií jsme prošli několika opuštěnými uličkami a zastavili se na malém náměstíčku. „Tady bydlí *La Bella Margherita!*“

Krásná Margherita postavila na stůl v zahradě láhev růžového vína a pugét a oznámila nám, že makarony budou za pět minut. Působná byla jako Tizianova Flora, měla líbezně modelovanou tvář a čistě řecký profil. Postavila přede mě velikánskou mísu makaronů a sedla si vedle mě. S usměvavou zvědavostí mě pozorovala. „*Vino del parroco,*“ prohlásila hrdě pokaždé, když mi dolila. Připil jsem na zdraví pana faráře, na její zdraví i na zdraví její tmavooké sestry, líbezné Guilie, jež se k nám přidružila a donesla pomeranče, které jsem ji viděl trhat na zahradě. Jejich rodiče jsou mrtvi a bratr Andrea slouží jako námořník a je zrovna bůhví kde, zato tetička bydlí ve své vlastní vile v Capri, jistě vím, že se provdala za *un lord inglese?* Ano, to jsem jistě věděl, ale nepamatoval jsem si, jak se jmenuje. „Lady G.,“ pronesla *La Bella Margherita* pyšně. Ještě jsem se rozpomněl, že bych měl té dámě připít na zdraví, ale pak už jsem nevnímal vůbec nic, jen to, že obloha nad našimi hlavami je modrá jako safír, že farářovo víno má barvu rubínu, že mi po boku sedí Krásná Margherita se zlatými vlasy a usměvavými rty.

„San Michele!“ zaznělo mi náhle v uších. „San Michele!“ opakovala ozvěna hluboko v mém srdci!

„*Addio, Bella Margherita!*“ „*Addio e presto ritorno!*“ Co s tím brzkým návratem pořád mají?

Kráčel jsem ve svých stopách liduprázdnými uličkami co nejpřímější cestou k cíli. Byla posvátná hodina siesty, celá vesnička spala. Piazza, zalitá sluncem, byla opuštěná. Kostel byl zavřený, jen pootevřenými dveřmi obecní školy hřměl do ticha ospale monotónní hlas kanovníka dona Natała. „*Io mi amimazzo, tu ti amazzi, egli si ammaza, noi ci ammazziamo, vio vi ammazzate, loro si ammazzano* – zabiju se, zabiješ se, zabije se, zabijeme se, zabijete se, zabijí se,“ opakoval rytmicky sborem tucet bosých kluků, posedávajících v kroužku na zemi u nohou svého učitele.

O kus dál stála na ulici důstojná římská matrona. Byla to samotná Annarella, která na mě přátelsky mávala, ať jdu dál. Proč jsem místo k ní šel ke Krásné Margheritě? Copak nevím, že nejlepší sýr v celé vesnici je její *cacciacavallo*? A co se vína týče, kam se ta farářova břечka hrabe na víno kněze dona Dionisia? „*Altro che il vino del parroco!*“ dodala s okázalým pokrčením silných ramen. Když jsem seděl u ní pod pergolou, před sebou láhev bílého vína dona Dionisia, začínalo mi svítat, že měla asi pravdu, chtěl jsem však být spravedlivý, a tudíž jsem předtím, než vydám závěrečné prohlášení, musel vyprázdnit láhev až do dna. Ale když mi Gioconda, Annarellina usměvavá dcera, nalévala druhou skleničku z další láhve, musel jsem si to ujasnit. Ano, bílé víno dona Dionisia je to nejlepší! Vyhlíží jako tekutý sluneční svit, chutná jako nektar bohů a Gioconda, která mi dolévá prázdnou sklenku, je hotová mladá Hébé. „*Altro che il vino del parroco!* Copak jsem vám to nepovídala?“ zasmála se Annarella. „*È un vino miracoloso!*“ Zázračné rozhodně bylo, poněvadž jsem zničehonic začal mluvit plynně italsky s výmluvností až závratnou, mezitímco matka s dcerou řvaly smíchy. Vůči donu Dionisiovi jsem pocítoval stále vřelejší přátelství: líbilo se mi jeho jméno, chutnalo mi jeho víno a říkal jsem si, že bych

se s ním rád seznámil. Prý není nic snazšího – večer měl kázat v kostele *le Figlie di Maria*.

„Je to tuze učený člověk,“ pravila Annarella. Nazpaměť zná jména všech mučedníků a všech svatých, a byl dokonce až v Římě, aby políbil ruku papeži. A ona v Římě byla? Ne. A v Neapoli? I kdepak. Jednou se podívala do Capri, to bylo v její svatební den, ale Gioconda tam nebyla nikdy, Capri je plné *gente malamente*, mizerů. Řekl jsem Annarelle, že samozřejmě vím všechno o jejich svatém patronovi, o tom, kolik zázraků vykonal a jak je krásný, celičký z ryzího stříbra. Nastalo nepříjemné ticho.

„Ano, jejich svatý Konstantin je prý z ryzího stříbra,“ vyhrkla Annarella a pohrdavě přitom pokrčila mohutnými rameny, „ale kdo ví? *Chi lo sa?*“ Pokud jde o ty jeho zázraky, člověk by je mohl klidně spočítat na prstech, kdežto zázraků, které udělal *Sant'Antonio*, svatý patron Anacapri, bylo už víc než sto. *Altro che San Costanzo!* Ihned jsem vzplanul pro svatého Antonína a celým srdcem jsem zadoufal v nový zázrak: že mě co nejdříve opět přivede do svého okouzlujícího městečka. Důvěra vlídné Annarelly v zázračnou moc svatého Antonína byla natolik silná, že rozhodně odmítla vzít si ode mě peníze.

„*Pagherete un' altra volta* – zaplatíte mi příště.“

„*Addio Annarella, addio Gioconda!*“

„*Arrividerla, presto ritorno, Sant'Antonio vi benedica! La Madonna vi accompagni!*“

Starý mastro Vincenzo dosud pilně pracoval na vinici, dosud kopal ve sladce vonící hlíně hluboké brázdy pro nové sazenice révy. Tu a tam sebral úlomek barevného mramoru nebo kus červeného štuky a hodil to přes zeď. „*Roba di Timberio,*“ prohlásil. Usadil jsem se vedle svého nového přítele na rozbořený sloup z červené žuly. *Era molto duro*, moc tvrdý – rozbít

ho dalo fušku, prohodil mastro Vincenzo. U nohou mi v hlíně hrabalo kuře hledající žížalu a přímo pod nosem mi vyhráblo minci. Zvedl jsem ji a na první pohled rozpoznal vznešenou hlavu Augustovu, *divus Augustus pater*. Mastro Vincenzo se nechal slyšet, že nestojí ani za *baiocco*, ale já ji mám dodnes. Celou tu zahradu založil úplně sám, vlastníma rukama zasázel všechny vinné hlavy i fíkovníky. Dřina, řekl mastro Vincenzo a ukázal mi veliké mozolnaté ruce, poněvadž v zemi bylo plno *roba di Timberio*, sloupů, jejich hlavíc, úlomků soch a *teste di cristiani*, křesťanských hlav, a než mohl révu vysadit, musel všechno to smetí vykopat a odklidit. Sloupy rozsekal na zahradní schody, hodně kusů mramoru samosebou použil při stavbě domu a zbytek naházal do propasti. Udělal opravdu terno, když dost neočekávaně narazil přímo pod domem na velkou podzemní místnost, jež měla stěny červené přesně jako ten kus kamene pod broskvoní a pomalované odshora dolů. Byli na nich úplně nahatí *cristiani*, *tutti spogliati*, *ballandi come dei pazzi*, docela nahatí a tančili jako blázni, v rukou plno květin a hroznů. Než všechny ty malby seškrábal a zdi ohodil, trvalo mu to pěkných pár dnů, ale to byla jen maličkost ve srovnání s tím, kdyby musel odstřelovat skálu a budovat novou nádrž, řekl mastro Vincenzo s mazaným úsměvem. Teď už stárne a taktak dokáže obhospodařit vlastní vinici a syn, který bydlí na pevnině s dvanácti dětmi a třemi kravami, po něm chce, ať dům prodá a přestěhuje se k nim. Znovu se mi rozbušilo srdce. A ta kaple mu také patří? Ne, ta nepatří nikomu a lidé říkají, že tam straší. Když byl on sám ještě kluk, na vlastní oči tam viděl vysokého mnicha, jak se naklání přes zábradlí, a námořníci, kteří šli jednou v noci po schodech, uslyšeli v kapli vyzvánět zvony. A to všechno proto, vykládal mastro Vincenzo, že když tu měl Timberio svůj palác, *egli a fatto ammazzare Gesù*

Christo, dal usmrтит Ježíše Krista, a od té doby se jeho prokletá duše čas od času vrací a prosí za odpuštění mnichy, kteří jsou pohřbeni pod podlahou kaple. Rovněž se povídá, že sem Timberio přichází v podobě velikého černého hada. A ti mnichové byli *ammazzati*, pobiti, lupičem zvaným Barbarossa, jenž se svými loděmi obsadil ostrov a odvezl do otroctví všechny ženy, které se uchýlily tam nahoru, do hradu. A tomu se dnes právě proto říká *castello* Barbarossa. Tohle všechno Vincenzovi vyprávěl poustevník padre Anselmo, což byl učený člověk a kromě toho i jeho příbuzný, a ten mu pověděl i o Angličanech, kteří kapli přestavěli na pevnost a pak byli pro změnu *ammazzati* Francouzi.

„Koukněte se!“ ukázal mastro Vincenzo na hromadu dělových koulí u zahradní zdi a pak dodal ještě jednou: „Koukněte se!“ a zvedl ze země mosazný knoflík z anglické uniformy. Francouzi postavili vedle kaple veliké dělo a začali pálit na městečko Capri, které drželi Angličané. „Dobře jim tak!“ uchechtl se. „*Capresi* jsou mizerové do jednoho. Francouzi si pak z kaple udělali skladiště střelného prachu, a proto se jí dodnes říká *la polveriera*, prachárna. Dnes už je to jen zřícenina, což je však jemu náramně vhod, poněvadž si odtamtud odnesl většinu kamení, které potřeboval na stavbu zahradní zdi.

Přešel jsem tu zeď a úzkou uličkou vystoupal ke kapli. Podlaha byla do výše člověka zavalena troskami spadlé klenby, stěny byly porostlé břečťanem a planým zimolezem a mezi bujnými keři myrty a rozmarýnu se vesele honily stovky ještěrek, jež tu a tam ve hře ustaly, aby se na mě udýchaně podívaly třpytivýma očkami. Z temného zákoutí vzlétla na nehučných křídlech sova a veliký had, který spal na sluncem ozářené mozaikové podlaze terasy, pomaloučku rozvinul černé smyčky svého těla a s varovným zasyčením vklouzl zpátky do kaple. Byl to snad duch

zasmušilého starého vládce, který dosud strašil v ruinách, kde kdysi stávala jeho císařská rezidence?

Pohlédl jsem dolů na nádherný ostrov, jenž mi ležel u nohou. Jak mohl žít na takovém místě a být přitom tak krutý? pomyslel jsem si. Jak mohla být jeho duše tak temná, když nebe i zemi zalévá takové božské světlo? Jak to, že vůbec mohl opustit tohle místo a usadit se v ještě nepřístupnější vile ve skalách na východě, která dosud nese jeho jméno a kde strávil poslední tři léta života?

Žít na takovém místě, zemřít na takovém místě – tedy pokud může smrt vůbec přemoci věčnou radost z takového života! Jak odvážný sen mi rozbušil srdce, když se mi chvíli předtím mastro Vincenzo svěřil, že stárne, únava ho zmáhá a syn na něj naléhá, aby prodal svůj dům! Jak zběsilé myšlenky mi zavířily v rozbouřeném mozku, když mi řekl, že ta kaple nepatří nikomu! Proč by nemohla patřit mně? Proč bych nekoupil dům mastra Vincenza, nepropojil ho s kaplí girlandami vinné révy, cypřišovými alejemi a sloupy nesoucími bílé lodžie, zaplněné mramorovými sochami bohů a bronzovými plastikami císařů a... Zavřel jsem oči v obavě, že by se mi tato líbezná vidina mohla rozplynout a reálné představy by postupně přešly v neurčité snění.

Vedle mě stanula vysoká postava v řasnatém plášti.

„Tohle všechno bude tvoje,“ pronesla melodickým hlasem a mávla rukou přes celý obzor. „Kaple, zahrada, dům, hora i s hradem, tohle všechno bude tvoje, budeš-li ochoten za to zaplatit.“

„Kdo jsi, přízraku z neznáma?“

„Jsem nesmrtelný duch tohoto místa. Čas pro mě nic neznamená. Před dvěma tisíci lety jsem tu stál po boku jiného muže,

jehož sem stejně jako tebe dovedl osud. Nežádal o štěstí jako ty, žádal pouze zapomnění a mír a věřil, že je na tomhle opuštěném ostrově najde. Sdělil jsem mu cenu, kterou musí zaplatit: zneuctění neposkvrněného jména až na věky věků.

Přistoupil na ten obchod a zaplatil. Jedenáct roků tu žil, obklopen několika věrnými přáteli, čestnými a bezúhonnými. Dvakrát se vydal na cestu zpět do svého paláce na Palatinu. Dvakrát se mu nedostalo odvahy – Řím ho už nikdy nespatriil. Zemřel na zpáteční cestě, ve vile svého přítele Luculla tamhle na tom výběžku. Jeho poslední přání bylo, aby ho na nosítkách donesli na loď, která ho odveze domů, na jeho ostrov.“

„Jakou cenu žádáš po mně?“

„Žádám, aby ses zřekl ctižádosti proslavit se ve svém povolání. Abys obětoval svou budoucnost.“

„A čím se potom stanu?“

„Tím, kdo zahodil svoje možnosti. Ztracenou existencí.“

„Bereš mi všechno, zač stojí žít.“

„Mýlíš se. Všechno, zač stojí žít, ti dávám.“

„Ponech mi alespoň soucit. Jestli mám být lékařem, bez soucitu se neobejdu.“

„Dobrá, soucit ti tedy ponechám, ale bez něj by se ti žilo daleko lépe.“

„Žádáš ještě něco?“

„Nežli zemřeš, budeš muset zaplatit ještě jednou – a cena to bude vysoká. Ale než bude splatná, budeš odsud po mnoho let pozorovat, jak slunce zapadá po bezmračných dnech štěstí a jak měsíc září nad hvězdnými nocemi snů.“

„Zemřu tady?“

„Střež se hledat na tuto otázku odpověď. Kdyby člověk znal hodinu své smrti, neunesl by život.“